

Hãy bắt đầu để chống lại chủ nghĩa bài trừ Do Thái! #3

CONNECT

Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hàng ngày: Những tiếp nối Cực hữu

Vào mùa Xuân năm 2025, trong dự án „Connect – Vielfalt durch Teilhabe“, của DGB-Bildungswerk Thüringen e.V. đã tổ chức một chuỗi hội thảo trực tuyến. Các bài giảng đã được ghi lại thành văn bản và dịch ra nhiều ngôn ngữ khác nhau. Bài viết này dựa trên bài thuyết trình của **Julius Gruber (Bundesverband der Recherche- und Informationsstellen Antisemitismus e.V. – RIAS)**.

Tại thời điểm diễn ra bài thuyết trình, **báo cáo thường niên của RIAS cho năm 2024** vẫn chưa được công bố, do đó các con số trong bài chủ yếu chỉ đề cập đến giai đoạn 2019-2023. Để tìm hiểu sâu hơn về chủ đề này, bạn nên tham khảo tài liệu của RIAS có tiêu đề **„Rechtsextremismus und Antisemitismus - Historische Entwicklung und aktuelle Ausdrucksformen“** („Chủ nghĩa cực hữu và chủ nghĩa bài Do Thái - Sự phát triển lịch sử và các hình thức biểu hiện hiện tại“).

Chủ nghĩa bài trừ Do Thái và Chủ nghĩa Cực hữu dao động giữa khủng bố và văn hóa đời thường – đó chính là cách mô tả tình hình hiện nay tại Đức. Bài viết sau đây làm rõ những đường dây tiếp nối của Chủ nghĩa bài trừ Do Thái trong phong trào Cực hữu tại Đức từ năm 1945 đến nay, đồng thời phân tích ý nghĩa Chính trị - Xã hội hiện thời của chúng.

Để hiểu rõ mức độ đe dọa mà Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hiện nay đang gây ra đối với những người (có thể) bị ảnh hưởng, qua con số này sẽ

giúp nhìn thấy: Từ năm 2019 đến năm 2023, RIAS đã ghi nhận tổng cộng 13.654 vụ việc bài trừ Do Thái tại Đức. Bối cảnh chính trị của phần lớn các vụ việc được RIAS ghi chép thường không được xác định. Trong số những vụ việc mà bối cảnh chính trị có thể được xác định, Chủ nghĩa Cực hữu chiếm ưu thế cho đến năm 2023. Tính trung bình mỗi tuần, RIAS ghi nhận khoảng 9 vụ việc bài trừ Do Thái có nền tảng Cực hữu. Số lượng các vụ việc bài trừ Do Thái Cực hữu được ghi nhận tiếp tục tăng và đạt mức cao kỷ lục mới vào năm 2024 với 544 vụ. Như sẽ được làm rõ ở phần sau, biến thể bài trừ Do Thái được phân loại là Cực hữu đóng một vai trò quan trọng trong bức tranh tổng thể về các sự cố bài trừ Do Thái ở Đức. Trước tiên, sẽ có một phần giải thích khái niệm về những gì được hiểu dưới thuật ngữ Chủ nghĩa Cực hữu.

Định nghĩa: Chủ nghĩa Cực hữu và Chủ nghĩa bài trừ Do Thái Cực hữu

Nền tảng của hệ tư tưởng Chủ nghĩa Cực hữu là quan niệm cơ bản về sự bất bình đẳng giữa các nhóm người. Cá nhân phải hoàn toàn phục tùng tập thể và sống trong các cộng đồng đồng nhất về dân tộc, được gọi là Dân Tộc. Do đó, Chủ nghĩa Cực hữu thể hiện qua nhiều hình thức, trong đó có Chủ nghĩa dân tộc cực đoan, Chủ nghĩa phân biệt chủng tộc, trật tự gia trưởng trong quan hệ giới tính, cũng như các khái niệm xã hội theo thuyết Darwin Xã hội. Trong đó, Chủ nghĩa bài trừ Do Thái đóng vai trò kết nối với các quan niệm về bất bình đẳng này: Bằng cách biến “yếu tố Do Thái” thành hình

ảnh kẻ thù của những trật tự ấy, Chủ nghĩa bài trừ Do Thái tích hợp Chủ nghĩa Cực hữu thành một thế giới quan thống nhất và mạch lạc. Lý do là nó tạo ra một cực đối lập – “người Do Thái” – được cho là đe dọa các thứ bậc và những trật tự tự nhiên được ủng hộ.

Chủ nghĩa Darwin Xã hội đề cập đến niềm tin rằng trong xã hội tồn tại những con người mạnh hơn và yếu hơn, và những người mạnh sẽ tự nhiên chiến thắng. Việc ai được coi là “mạnh” và ai là “yếu” phụ thuộc vào cái gọi là lợi ích kinh tế mà con người đó mang lại cho Xã hội. Do đó, Chủ nghĩa Darwin Xã hội hướng tới việc kỳ thị, trong số những nhóm khác, người thất nghiệp, người vô gia cư hoặc người khuyết tật.

Ý nghĩa hiện tại của phe Cực hữu đối với Chủ nghĩa bài trừ Do Thái ở Đức

Đối với các vụ việc được RIAS ghi nhận từ năm 2019 đến năm 2023, có đến 56% trường hợp thiếu thông tin đầy đủ để có thể phân loại một cách đáng tin cậy vào một nền tảng tư tưởng cụ thể. Trong khoảng thời gian này, Chủ nghĩa Cực hữu chiếm 16,6%, là nền tảng chính trị được ghi nhận thường xuyên nhất. So sánh theo từng năm, số lượng vụ việc Cực hữu vẫn tương đối ổn định, nhưng tỷ lệ tương đối của chúng trong tổng số vụ việc có xu hướng giảm dần qua các năm. Tuy nhiên, điều này cũng có thể xuất phát từ sự thay đổi trong các cấu trúc cơ hội chính trị của Chủ nghĩa bài trừ Do Thái: Đặc biệt, phổ tư tưởng âm mưu đã giành được tầm quan trọng lớn hơn kể từ khi đại dịch COVID-19 bắt đầu. Việc phân định ranh giới với Chủ nghĩa Cực hữu ở đây thường rất khó khăn, vì các thần thoại âm mưu là một phần cấu thành của thế giới quan Cực hữu. Trong Chủ nghĩa bài trừ Do Thái có nền tảng Cực hữu, người ta nhận thấy một mức độ bạo lực đặc biệt. Điều này bao gồm từ các hành vi cố ý phá hoại tài sản của người Do Thái và đe dọa, qua các cuộc tấn công thân thể (có thể chỉ là cố ý thử), cho đến bạo lực cực đoan có nguy cơ dẫn đến tử vong, chẳng hạn như vụ tấn công khủng bố Cực hữu vào ngày Lễ Yom Kippur năm 2019 tại thành phố Halle. Tính chất bạo lực này nằm trong bối cảnh của những sự

liên tục lịch sử đã định hình lịch sử của Cộng hòa Liên bang Đức.

Các hình thức biểu hiện của Chủ nghĩa bài trừ Do Thái Cực hữu

Trong Chủ nghĩa Cực hữu Đức, tất cả các hình thức biểu hiện của Chủ nghĩa bài trừ Do Thái mà RIAS ghi nhận đều được lập thành văn bản. Đôi khi, một số hình thức có thể xuất hiện đồng thời với nhau. Tổng thể, **Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hậu Shoah** (là hình thức phổ biến nhất trong lĩnh vực Cực hữu. Shoah (từ tiếng Hebrew chỉ Holocaust, tức là cuộc diệt chủng có hệ thống đối với người Do Thái trong thời kỳ Quốc xã) là chủ đề tham chiếu chính chiếm ưu thế trong các vụ việc bài trừ Do Thái Cực hữu. Tuy nhiên, các tham chiếu Cực hữu đến Shoah không phải lúc nào cũng nhất quán và thường chứa đầy mâu thuẫn: Chúng dao động từ việc phủ nhận hoàn toàn, qua việc tương đối hóa cho đến việc công khai ca ngợi Shoah. Người Cực hữu thường xuyên tự dằn dưng mình như “người Do Thái của ngày nay”, ví dụ bằng cách đeo cái gọi là “Ngôi sao Do Thái” trong các cuộc biểu tình chống lại các biện pháp kiểm soát đại dịch Corona, điều này đã xảy ra trong số những người khác, từ phía các nhà hoạt động Cực hữu. Qua đó, Shoah bị coi nhẹ, bị bình thường hóa, vì các biện pháp kiểm soát đại dịch được đặt ngang hàng với các thực hành diệt chủng của Quốc xã.

Sự bài trừ Do Thái dưới dạng “Othering” (loại trừ khỏi cộng đồng) là việc miêu tả người Do Thái (thực tế hoặc bị gán ghép) là không thuộc về cộng đồng chung là một hình thức bài trừ Do Thái phổ biến khác, đặc biệt thường gặp trong Chủ nghĩa cực hữu. Ví dụ điển hình là những lời xúc phạm trong bóng đá: người ta dùng từ “Do Thái” hoặc “thằng Do Thái” như một cách để hạ nhục, cô lập cổ động viên hoặc Câu lạc bộ đối phương. Cho đến nay, việc gán nhãn ai đó là “Do Thái” vẫn là công cụ để làm nhục và đánh dấu kẻ thù, kể cả với đối thủ chính trị.

Đây là một phần quan trọng trong số các vụ việc bài trừ Do Thái được ghi nhận chính thức. Những quan niệm này thể hiện trong cái gọi là **“Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hiện đại”**. Nó gán cho người Do Thái một quyền lực lớn lao, ẩn

giấu trong lĩnh vực chính trị, kinh tế cũng như truyền thông và đặc biệt được kích hoạt lại trong những giai đoạn khủng hoảng xã hội. Ví dụ, nhân dịp các cuộc biểu tình liên quan đến chiến tranh Ukraine, các tác nhân Cực hữu đã lan truyền câu chuyện bài trừ Do Thái rằng „người Do Thái” hoặc thay thế bằng „Israel” là „kẻ hưởng lợi vĩnh cửu” gây ra chiến tranh và khủng hoảng.

Phát triển Lịch sử-Xã hội: Từ Chủ nghĩa Tân Quốc xã đến Cánh hữu khảm

Chủ nghĩa bài trừ Do Thái từ trước đến nay luôn là một hằng số trung tâm của Chủ nghĩa Cực hữu Đức. Như đã nhấn mạnh, nó đóng vai trò là mẫu số chung, giúp gắn kết các mảnh tư tưởng rời rạc lại thành một thế giới quan khép kín thông qua cực đối lập chung là „cái Do Thái”. Trong những năm 1970, Chủ nghĩa Cực hữu Đức, vốn trước đó chủ yếu tập trung vào việc biện minh cho Chủ nghĩa Quốc xã đã đạt một chất lượng mới nhờ sự lan truyền của các tài liệu (ví dụ: tập sách phủ nhận Holocaust mang tên „Lời dối trá Auschwitz”). Đến những năm 1980, nó mở rộng Cơ sở xã hội của mình: ngoài tầng lớp trung lưu, tầng lớp lao động và những người nghèo về kinh tế ngày càng được nhắm đến mạnh mẽ hơn, dẫn đến sự gia tăng rõ rệt của phong trào Tân Quốc xã. Chính sự phát triển này đã tạo nền tảng trong những năm 2000 cho thành công bầu cử của đảng NPD tại Đông Đức và sau đó là những thành công về sau của đảng AfD.

Chủ nghĩa Tân Quốc xã cổ điển ngày nay chỉ còn là một phần của bức tranh tổng thể, bức tranh này kể từ những năm 2010 ngày càng được định hình bởi một cấu trúc mới, được gọi là „Cánh hữu khảm” Thuật ngữ này mô tả chiến lược từ bỏ sự thống nhất về nội dung và thay vào đó xây dựng một cánh hữu cực đoan đa dạng, sống nhờ sự tương tác giữa các lực lượng Nghị viện và ngoài Nghị viện. Nguồn gốc của nó bắt nguồn từ cái gọi là „Cánh hữu Mới”. Phong trào này cũng hình thành vào những năm 1970 và chiến lược phân định rõ ràng với Chủ nghĩa Quốc xã công khai. Thay vào đó, họ công khai định hướng theo dòng chảy chính trị của „Cách mạng Bảo thủ” từ thời kỳ giữa hai cuộc thế chiến, mặc dù những nhân vật tham gia phong trào này thường mang tư tưởng bài trừ Do Thái

và sau này bị liên lụy vào chế độ Quốc xã. Vào những năm 1990, „Cánh hữu Mới” củng cố vị thế với tờ báo „Junge Freiheit” làm cơ quan ngôn luận chính. Các chủ đề chính của họ: Những cuộc tranh luận mang tính phân biệt chủng tộc về di cư và sự chỉ trích cái gọi là „Văn hóa tội lỗi” tức là luận điểm cho rằng ở Đức, việc tưởng nhớ các tội ác của Chủ nghĩa Quốc xã được phóng đại một cách gần như tôn giáo, từ đó làm cho việc xây dựng mối liên hệ tích cực với lịch sử Đức và dân tộc nói chung trở nên bất khả thi. Trong cấu trúc này, các dòng chảy Tân Quốc xã và các đảng phái liên quan đã mất đi tầm quan trọng. Trước những thất bại bầu cử liên tục, cánh Tân Quốc xã tập trung vào một lõi các nhóm sẵn sàng bạo lực với quan điểm Cực hữu đã được củng cố và hiện nay đang nhận được sự gia tăng từ chủ yếu là những người rất trẻ. Ngược lại, Cánh hữu khảm kể từ những năm 2010 đã thực hiện chính trị Cực hữu thành công hơn tất cả các tiền bối của nó kể từ năm 1945.

Các đường sự và các phổ khác nhau của Cánh hữu Cực đoan hoạt động Xã hội cùng nhau trong bốn lĩnh vực:

- **Bạo lực** (khủng bố cánh hữu, môn võ thuật chiến đấu, v.v.),
- **Truyền thông** (từ truyền thông cổ điển đến mạng Xã hội),
- **Chủ nghĩa tích cực đường phố** (ví dụ: các cuộc tụ họp/biểu tình, hình chữ viết vẽ trên tường/nhãn dán),
- **cũng như Chủ nghĩa Cực hữu dạng đảng phái** (AfD, Die Heimat (trước đây là NPD), III. Weg, Freie Sachsen, v.v.).

Đảng AfD ngày nay đại diện cho sự neo giữ chính trị đảng phái của Cánh hữu khảm. Cho đến nay, đảng này đã thành công nhất trong việc huy động các định kiến sẵn có trong Xã hội (ví dụ: Chủ nghĩa bài trừ Do Thái, Chủ nghĩa phân biệt chủng tộc, sự thù địch đối với cộng đồng LGTBIQA) tại các cuộc bầu cử để phục vụ lợi ích của mình. Trong vô số phát ngôn thù địch đối với con người từ các Chính trị gia của đảng AfD, có thể phân biệt được ba hình thức Chủ

nghĩa bài trừ Do Thái, những hình thức này định hình đảng một cách mạnh mẽ nhất:

- **Quan điểm lịch sử bảo thủ dân tộc, Chủ nghĩa xét lại lịch sử và Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hậu Shoah:** Đảng AfD phần lớn muốn liên hệ tích cực với lịch sử Đức. Mục đích của họ là tạo ra một cảm giác dân tộc tích cực. Việc đối mặt phê phán với Chủ nghĩa Quốc xã được coi là trở ngại, do đó dẫn đến những sự bóp méo lịch sử. Những điều này dẫn đến một Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hậu Shoah, vốn tương đối hóa Shoah và tích hợp nó vào tư duy dân tộc Chủ nghĩa.

- **Chỉ trích giới tinh hoa hướng ngược về quá khứ, các thần thoại âm mưu và Chủ nghĩa bài trừ Do Thái hiện đại:** Việc chỉ trích các tổ chức quốc tế như WHO hoặc Liên Hợp Quốc, hoặc chỉ trích chính trị và truyền thông, được liên kết với sự từ chối các giá trị hiện đại và các câu chuyện âm mưu, những thứ tiếp nối các mô hình bài trừ Do Thái cổ điển: việc đổ trách nhiệm cho các vấn đề phức tạp lên đại diện của một nhóm, ý tưởng về các tinh hoa bí mật, và sự đối lập một chiều giữa "nhân dân" (= „những người tốt“) và "các tinh hoa" (= „những kẻ xấu“). Các chính trị gia đảng AfD trong bối cảnh này ví dụ nhắc đến George Soros, người sống sót qua Shoah, người được cho là với quỹ của mình đang làm suy yếu chủ quyền của các quốc gia dân tộc.

- **Sự thù địch chống Mỹ:** Kể từ cuộc chiến tranh xâm lược toàn lãnh thổ Ukraina, thái độ thân Nga bên trong đảng AfD ngày càng nhận được nhiều sự chú ý từ truyền thông. Một trong những nguyên nhân là Chủ nghĩa chống Mỹ vốn có truyền thống từ lâu trong Chủ nghĩa Cực hữu Đức. Sự hiện diện của Hoa Kỳ nhắc nhở về thất bại của Chủ nghĩa Quốc xã trong Chiến tranh thế giới thứ hai, một sự sỉ nhục kéo dài đối với

Cánh hữu Cực đoan. Cả người Do Thái lẫn Hoa Kỳ thường bị mô tả trong các ngữ cảnh Cực hữu như biểu tượng của nền hiện đại tự do. Chủ nghĩa bài trừ Do Thái công khai có thể bị che giấu sau những định kiến chống Mỹ trong đời sống công cộng, nhưng chúng đánh vào cùng một cảm xúc. Ở các Chính trị gia đảng AfD, những phát ngôn chống Mỹ liên tục đi kèm với các huyền thoại âm mưu mang tính bài trừ Do Thái.

Các tài liệu khác bằng nhiều ngôn ngữ về chủ nghĩa bài trừ Do Thái

Tất cả các chủ đề khác trong chuỗi hội thảo và ấn phẩm bạn có thể tìm thấy trên trang web của chúng tôi:

www.dgb-bwt.de/wissen-fuer-alle

Tất cả các tài liệu đều có sẵn bằng **các ngôn ngữ sau:** Tiếng Ả Rập, Tiếng Dari, Tiếng Đức, Tiếng Anh, Tiếng Pháp, Tiếng Ba Lan, Tiếng Nga, Tiếng Tây Ban Nha, Tiếng Việt.

In Trägerschaft des:

Im Rahmen des Bundesprogramms:

Gefördert durch das:

Administriert durch das:

